
Jak se Praha chlubí vykopávkami

Jak se Praha chlubí vykopávkami

26.1.2008, autor: Robert Oppelt

ODKRYTÁ MINULOST V nákupním centru Palladium můžete vidět zbytky románských paláců. Podobných archeologických nálezů přibývá, protože se ve městě víc staví a majitelé nových hotelů či obchodních domů se vzácnými objevy chtějí pochlubit.

Praha - Dříve by se z těch „pokladů“ radovali jen archeologové. Objevené zbytky staveb, které ležely v zemi několik století, by vyndali z podzemí a uložili do depozitářů. Nebo zase zasypali.

Teď je to jinak - a ukazuje to příklad i nedávno otevřeného nákupního centra Palladium na náměstí Republiky. Archeologové tady objevili zbytky románského paláce a nechali je na místě. Kameny staré několik století teď ostře kontrastují s moderním vybavením nákupního centra.

„V Praze evidujeme zhruba stovku takových míst, kde si lidé mohou prohlédnout výsledky některého z archeologických výzkumů,“ upozorňuje archeolog Milan Jančo, který se mapováním takovýchto míst dlouhodobě zabývá.

Archeologických nálezů v Praze přibývá, více se tady staví. Majitelé nákupních center nebo hotelů navíc pochopili, že když takový poklad vystaví, stanou se pro okolí zajímavějšími. Proto sami mají zájem na tom, aby u nich objevy archeologů zůstaly.

Záchod z 12. století Výzkum na místě, kde se později objevilo Palladium, byl největší v dějinách české archeologie. Za tři roky odborníci prozkoumali plochu velkou jako Staroměstské náměstí. Nečekaně objevili i tři románské paláce.

„Náš výzkum probíhal v prostoru bývalých kasáren na náměstí Republiky. Nebyl zajímavý jen velikostí zkoumané plochy, ale především unikátními objevy, které přinesl,“ řekl archeolog Petr Juřina.

Když výzkum před dvěma lety skončil, stáli archeologové před otázkou, co udělat s tím, co v zemi našli. Některé nálezy putovaly do depozitářů, zbytky paláce však zůstaly - staly se neobvyklou součástí knihkupectví. Lidé tak mezi knihami uvidí i nejstarší dochovanou pražskou toaletu, záchodovou šachtu z 12. století.

„Je to naprostý unikát, musíme si uvědomit, že vznikl v době, kdy i šlechta na vznikajících kamenných hradech chodila na hnojiště,“ upozorňuje Juřina.

Zbytky druhého z paláců uvidíte v jedné z kaváren a dochovaná část toho třetího stojí u eskalátorů.

100 milionů a 3 roky zdržení Pro investory, kteří se rozhodnou stavět na místě s bohatou historií, však archeologické průzkumy přinášejí řadu potíží. Majitel Palladia musel zaplatit sto milionů korun, stavba se navíc kvůli cennému nálezu protáhla o tři roky.

„Ale nelitujeme,“ tvrdí PR manažerka investora Veronika Kozová, která upozorňuje, že archeologické nálezy přitáhly do nákupního centra i jiné lidi, kteří sem jinak míří jen za nákupy. „Dá se to těžko spočítat, ale v prvních dnech jich nebylo málo,“ říká Kozová.

Bohatý Pražský hrad Pokladníci archeologických nálezů je Pražský hrad. Jeho návštěvníci zde mohou obdivovat třeba odkryté základy původní rotundy svatého Víta nebo románských hradeb.

Nejzajímavější objev však skrývá nenápadný průchod mezi zahradou Na Baště a II. hradním nádvořím. Za sklem připomínajícím výkladní skříň, vyrobeným podle návrhu architekta Bořka Šípků, se ukrývají zbytky nejstaršího pražského kostela Panny Marie.

„Archeologové ho objevili už v 50. letech, ale teprve při rekonstrukci sousední hradní obrazárny v polovině 90. let se kostel podařilo důstojně zpřístupnit návštěvníkům,“ vysvětluje historik architektury Zdeněk Lukeš. Relikty kostela ukrývají i další unikát - hroby prvních českých přemyslovských knížat.

Stavební ruch ve městě však neodkrývá jenom torza paláců a kostelů, ale i zbytky městského opevnění. Na ty v minulosti narazili dělníci třeba při vzniku metra. Během něj byla odkryta asi nejznámější pražská archeologická památka - mústek k hradební bráně. Jméno dal i jedné ze stanic metra na trase A. „Není jen nejzajímavější, ale i dobře popsaná, je tam infotabule, ze které se turista může poučit,“ chválí Jurčo.

Podobnou památkou spojenou se stavbou metra je i kamenný reliéf s dvojicí lvů a znakem, umístěný ve vestibulu I. P. Pavlova, který byl objeven při výstavbě trasy C v nedaleké Jugoslávské ulici. Reliéf však není jen cenným archeologickým nálezem. Za více než třicet let se stala památka součástí běžného života díky rčení „Sejdeme se u lvů“, které se stalo označením oblíbeného místa srazů.

„V Praze evidujeme stovku míst, kde si lidé mohou prohlédnout výsledky archeologického průzkumu.“ archeolog Milan Jančo

* Odkryté nálezy Románský kupecký palác náměstí Republiky, Praha 1 Obchodní centrum Palladium v sobě ukrývá zbytky tří románských paláců, největší z nich je součástí knihkupectví. Kostel Panny Marie Pražský hrad, Praha 1 Nenápadný průchod z II. hradního nádvoří do zahrady Na Baště skrývá druhý nejstarší kostel v Čechách s hroby přemyslovských knížat. Juditin most U Lužického semináře 3, Praha 1 Přímo v recepci a restauraci hotelu je dochována část dlažby a mostních oblouků románského Juditina mostu. Rotunda svatého Václava Malostranské náměstí, Praha 1 V budově MFF UK, bývalé jezuitské koleji v sousedství chrámu svatého Mikuláše, se dochovaly základy románské rotundy svatého Václava, jednoho z nejstarších kostelů Malé Strany. Kaple svatého Matouše Loretánské náměstí, Praha 1 Světlymi kameny je v dlažbě náměstí před Černínským palácem vyznačen půdorys zmizelé kaple. Prašný most Jelení příkop, Praha 1 V tunelu vedoucím napříč Prašným mostem jsou dochovány zbytky původního renesančního mostu, pilíře mostu jsou vyznačeny i v dlažbě mostu.